idrottsforum.org/recensioner
IDROTTSVETENSKAP · LÄRARUTBILDNINGEN · MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652–7224 ::: Publicerad den 17 september 2008
Utskriftsvänlig pdf-fil

Skönlitterära texter med idrottstema är inte särskilt vanliga, i alla fall utanför den amerikanska kontexten, där det dessutom alltför ofta är baseball som är det underliggande sportsliga temat. Men exempel från Sverige och Europa saknas inte; tänk på Per Olov Enquists *Sekonden*, Alan Sillitoes *The Loneliness of the Long-Distance Runner*, och, varför inte?, Tom Malmquists *Sudden Death*. En i svensk översättning nyutgiven roman av den amerikanska Londonbaserade författaren Lionel Shriver – som vann det prestigefyllda Orangepriset i England för romanen *We need to talk about Kevin* (2003) – har dock ett sporttema, nämligen snooker. I *Dagen efter* (Ordfront; originalets titel *The Post-Birthday World*) står snookerspelaren Ramsey Acton i centrum, tillsammans med kvinnan som lämnar sin man för honom – eller inte? Med ett litterärt grepp som för tankarna till filmen *Sliding Doors* (1998) skildrar Shriver ett pasionerat triangeldrama inom ramen för snookerspelets naturliga miljöer. Forumets snookerspecialist Annika Eliasson recenserar, och hittar en spännande koppling till idrottsvetenskapen...

Forskaren, hans hustru, och snookerspelaren

Annika Eliasson
Annika Eliasson Academic E-learning

Lionel Shriver
Dagen efter
Översättning Cajsa Mitchell
276 sidor, inb.
Stockholm: Ordfront 2007
ISBN 978-91-7037-322-0

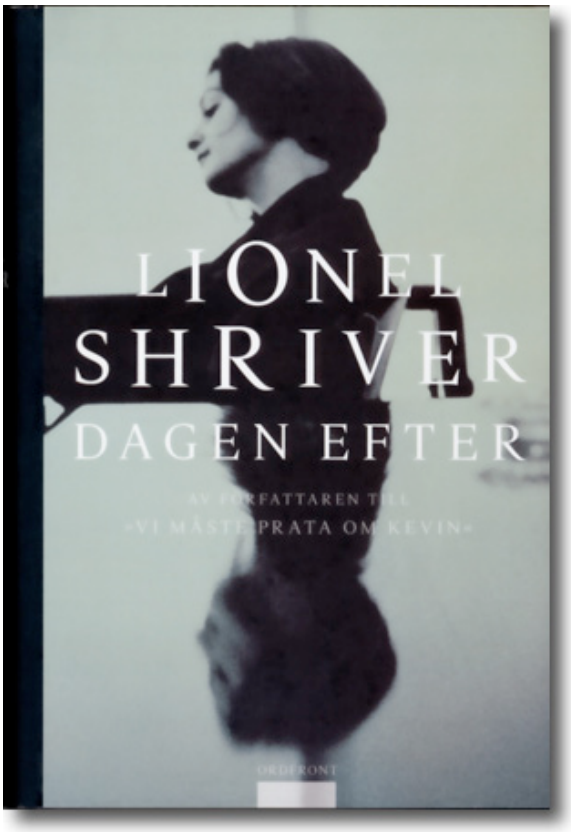

Lionel Shrivers *Dagen efter* är en bok som kan läsas dels som en roman, dels som en bok om snooker, vilket ställer mig som recensent inför något av en utmaning: Vad ska jag recensera den som? *Dagen efter* är dessutom en bok med två parallella handlingar, vilket ökar på komplexiteten i min uppgift som recensent.

Själva titeln syftar på en livsavgörande dag för den kvinnliga huvudpersonen Irina: efter att under några år ha firat den store snookerspelaren Ramsey Actons födelsedag tillsammans med sin sambo, sin kollega Jude som också (åtminstone inledningsvis) är gift med Ramsey Acton och så födelsedagsbarnet själv, så antar hon utmaningen att äta födelsedagsmiddag ensam med honom. Kvällen slutar vid ett snookerbord hemma hos honom, då Irina ställs inför sitt livs beslut: ska hon kyssa honom eller inte? Där – dagen efter – börjar parallellhandlingen, där vartannat kapitel handlar om Irinas liv tillsammans med Ramsey Acton, alltså i det fall hon kysser honom, och vartannat kapitel om hennes fortsatta liv med sambon, då hon avstår från kyssen. Berättelsen sträcker sig ända fram till Ramsey Actons begravning sedan han dött av prostatacancer några år senare.

Som snookerbok ger *Dagen efter* en initierad inblick i snookerspelarens tillvaro, både för Ramsey Acton och för de

många autentiska snookerspelare – Stephen Hendry, Ronnie O'Sullivan, Jimmy White, Ken Doherty, John Parrott, Steve Davis och många fler – som dyker upp under handlingens gång. Acton själv inkarnerar kända drag från flera verkliga snookerspelare – Jimmy Whites oförmåga att vinna snooker-VM, Ronnie O'Sullivans drogvanor, Peter Ebdons noggrannhet med sina västar och till sist Paul Hunters död i cancer. Den snookerintresserade har lätt att känna igen sig i miljöerna, situationerna och personerna, som Lionel Shriver tecknar med god känsla för hur såväl klassmedvetenheten som genussystemet visar sig i snookerspelet. För att få fullt utbyte av *Dagen efter* som snookerbok bör dock läsaren ha vissa grundkunskaper om spelet, till exempel genom min tidigare artikel om snookerspel här på idrottsforum.org. Delar av handlingen kan däremot förefalla onödiga och påklistrade för snookerfantasten, framför allt då den parallellhandling där Irina avstår från Acton och nöjer sig med att tillsammans med sambon följa Actons karriär på distans.

Som roman betraktat gestaltar alltså *Dagen efter* triangeldramat mellan Irina, hennes sambo och Ramsey Acton, och handlar förutom om snooker också mycket om de motstridiga känslor som så många mänskliga relationer innehåller – självständighet, beroende, passion, svartsjuka, vänskap, avsky, liknöjdhet, stolthet, förtvivlan – tillsammans med inblickar i hur drogberoende kan förändra människor. Därtill finns det en hel del sex, där Shriver inlevelsefullt skildrar sin kvinnliga huvudpersons sexuella relationer till de bägge männen i dramat. Möjligen är detta svårsmält för en del manliga läsare – det har jag svårt att ha någon uppfattning om.

Ett annat tema är den mänskliga naturens dubbelhet, där Ramsey Acton representerar och bejakar Irinas mer otyglade sidor, medan hennes sambo, vetenskapsmannen Lawrence, istället står för stabilitet och ordning, som Irina också kan identifiera sig med. Greppet att använda två parallella handlingar för att illustrera detta är begåvat (även om en del situationer och händelser upprepas i de två berättelserna) och bidrar till att göra det svårt för läsaren att lägga boken ifrån sig – jag närmast sträckläste de nästan 600 sidorna på mindre än två dygn!

Eftersom *Dagen efter* är en av de inte alltför många romaner som har ett uttalat idrottsligt tema, så kan en idrottsvetare, med utgångspunkt i skillnaderna mellan snookerspelaren och forskaren, också läsa den som en bok om dubbelheten i sin uppgift. Vad är idrottsvetaren i första hand – idrottare eller forskare? Eller är det möjligt att tänka sig att det går att förena de båda verksamheterna, och då också vara bra inom båda områdena? Den här boken skulle kunna lämpa sig på idrottsvetenskapliga utbildningar som underlag för diskussioner om vad idrottsvetarens profession är. Den skulle för all del också kunna användas för att diskutera genusfrågor inom idrotten.

Avslutningsvis skulle jag vilja sammanfatta *Dagen efter* som en läsupplevelse som jag gärna delar med mig av till andra snooker- och idrottsintresserade!

© Annika Eliasson 2008

Köp boken från Bokus.se

Kjøp boken fra Capris.no

Køb bogen fra Adlibris.dk